

Catholicorum, est propter nomen ipsius scilicet contemplatio Dei: ideo non sistit in fine ultimo in intellectu per cognitionem, sed transit ad affectum per amorem. Unde Sancti in contemplatione suâ habent amorem Dei, tanquam principaliter intentum.»

§ 249.

CONTEMPLATIO DATUR.

Contemplatio mystica modò descripta datur, et admittenda est. 1° Enim eam insinuat S. Scriptura. *Ps. xxxiii, 9: Gustate et videte, quoniam suavis est Dominus. Ps. xlv, 11: Vacate et videte, quoniam ego sum Deus. Matth. v, 8: Beati mundo corde, quoniam ipsi Deum videbunt.* Quæ innuunt quòd cor mundum vacans ab omni inquietudine sic elevari possit, ut simplici et affectivo intuitu videat et gustet Deum esse suavissimum animæ sponsum qui eam elevat et delectat. 2° Præter Patres, § 245 *Sch. 2*, allegatos, Hugo Victorinus, in c. 2 *de Cæl. Hier.*, l. 3 post. med., triplicem oculum distinguit: oculum carnis, quo videntur mundus et ea quæ in mundo sunt; oculum rationis quo videntur animus et ea quæ sunt in animo: et oculum contemplationis, quo videntur Deus et ea quæ sunt in Deo, vel quæ sunt in se et supra se. Quâ doctrinâ utens S. Bonaventura, tr. *de 7 Itiner. ætern.* in 3 *itin. d.* 2, subdit: «Iste est oculus contemplationis, de quo dicit sponsus, *Cant. iv, 9: Vulnerasti cor meum soror mea sponsa, in uno oculorum tuorum: id est, tuâ intelligentiâ simplicatâ penetrasti omnia, pertingendo ad cor meum.*» Et S. Bernardus vel alius quis, l. 1 *de Dign. amor.*, c. 8, duos in animâ oculos observat, qui sunt amor et ratio ad videndum Deum semper palpitantes, et addit: «Cum alter conatur sine altero, non a Deo proficit; cum invicem se adjuvant, multum possunt scilicet cum unus oculus efficiuntur.» Et S. Thomas, 1. 2. q. 69. a. 2, docet: «In hac etiam vitâ purgato oculo per donum intellectus Deus quodammodo videri potest.» Et *lect. 7.* explicans illud S. Dionysii, l. *de Div. nom.*, c. 4. p. 1. sub med.: *Animæ autem*

motus circularis quidem ad seipsam introitus ab exterioribus, et intellectualium ipsius virtutum uniformis convolutio. Ait: «Et hoc est, quòd primò ponit in motu circulari animæ, introitum ipsius ab exterioribus ad seipsam. Et hoc est, quòd secundò dicit, quòd necessaria est uniformis convolutio intellectualium virtutum ipsius, ut scilicet cessante discursu, figuratur ejus intuitus in contemplatione unius simplicis veritatis.» 3° Ratio est: potest sine discursu dari iudicium simplicis intuitionis, non solum in Deo et Angelis, sed et in homine, qui per intellectum primorum principiorum assentitur illorum veritatibus sine discursu; et per fidem assentitur veritatibus revelatis pariter sine discursu, quæ proinde voluntatem ad ardentissimos affectus movere possunt, quæ est ipsissima contemplatio, § 245.

PROPRIETATES CONTEMPLATIONIS.

SCHOLIUM. Quatuor præcipuas contemplationis proprietates assignat Ludovicus a Ponte, in *Duce spir.* tr. 3, c. 3, § 2. Scilicet 1° est elevatio spiritus supra se; 2° Suspensio ejusdem spiritus in rebus quas contemplatur; 3° Est admiratio; 4° Spiritualis dulcedo. Nam extraordinarius ille simplex rerum divinarum intuitus hominem supra seipsam elevat: idem animum novo et altiori res videndi modo, vel etiam novarum rerum visione detentum suspendit, ut præter cognitionem et amorem Dei nihil curet; et consequenter eum in admirationem capit, quæ visæ novitatis sequela est: idem denique animam spirituali dulcedine exsuperante omnem sensum recreat, quæ intuitu rerum divinarum generatur.

§ 250.

DIVISIO CONTEMPLATIONIS.

Contemplatio generalissimè dividitur in *ordinariam* et *extraordinariam*. Utraque vel est *Cherubica* seu intellectiva, vel *Seraphica* seu affectiva. *Cherubica* in alias species infimas dividitur, uti sunt contemplatio mystica SS. Trinitatis, Incarna-

tionis, Eucharistiæ, Attributorum, symbolica locutiones interna et silentium, in quibus intellectuale magis resplendet. *Seraphica* dividitur in contemplationem igneam, vulnerantem etc. in quibus affectivum seu fervor divini amoris magis apparet, quæ singula in sequentibus sigillatim explicabuntur.

JUXTA ALIOS.

SCHOLIUM. Cardinalis Laurea, *Opusc.* 4 et 7 *de orat.*, et alii Mystici communiùs contemplationem dividunt in acquisitam et infusam vel in activam et passivam, vel in propria industriâ habitam et habitam ex gratiâ, vel in naturalem et supernaturalem; quia tamen hi termini sunt æquivoci et primo intuitu non satis sani, ideo nostra divisio ex P. Reguerâ, *Theol. Myst.*, t. 1, p. 788, n. 79, petita magis placet, cum allati mox termini etiam ex mente suorum auctorum ad nostram reducantur, uti ex dicendis patebit.

§ 251.

CONTEMPLATIO ORDINARIA QUID?

Igitur contemplatio *ordinaria* est elevatio mentis in Deum per simplicem intuitum ardentissimè affectuosum, quæ non excedit leges divinæ providentiæ in ordine supernaturali.

EJUS NATURA.

SCHOLIUM. Contemplatio ordinaria 1º potest dici *acquisita*, quatenus dispositivè ad illam homo se præparare potest ac tandem illam obtinere, non tamen viribus solius naturæ, nec ut rem omnino debitam et sine novâ gratiâ, nec quam aliquis mereatur, nisi ad summum de congruo; 2º Eodem modo potest dici *activa* scilicet tantum dispositivè; 3º In eodem sensu potest dici *propria industriâ habitâ*, supponendo nimirum industriam et dispositionem non viribus naturæ, sed principalissimè viribus gratiæ adhibitam; 4º Multò minùs contemplatio ordinaria potest dici *naturalis* absolute, nisi in sensu comparativo, quatenus est minùs supernaturalis, quàm extraordinaria: cum tamen etiam contemplatio ordinaria intrinsecè supernaturalis et infusa sit.

§ 252.

CONTEMPLATIO ORDINARIA DATUR ET PER GRATIAM
OBTINERI POTEST.

Datur contemplatio ordinaria juxta leges divinæ providentiæ in ordine supernaturali assequibilis, quatenus homo per gratiam Dei dispositivè se ad illam præparare ac illam obtinere potest, non tamen viribus solius naturæ, nec ut rem omnino debitam et sine novâ gratiâ; quamque nemo, nisi ad summum de congruo mereatur: « Aliquando ex industriâ adjunctâ proficimus, ait Richard. Victorin. *de Contemp.*, l. 5, c. 2, sed quod industriæ operationem dicimus, non sic accipi volumus, quasi sine gratiæ cooperatione aliquid omnino possimus, cum quælibet industria nostra non sit nisi ex gratiâ. » Probatur 1º ex S. Scripturâ quæ locis, § 246, citatis: *Gustate et videte, quoniam suavis est Dominus. Vacate et videte, quoniam ego sum Deus etc.* Omnes generatim ad contemplationem invitat, et ut se vacando Deo, illum purè amando et munditiæ cordis studendo disponant; ergo contemplatio ordinaria dicto modo assequibilis admittenda est. Deinde beatitudines in Evangelio propositæ generatim et juxta providentiam ordinariam sunt ab omnibus assequibiles: ergo et illa beatitudo, quâ quis per cordis munditiam disponitur ad videndum Deum per contemplationem ordinariam. 2º Patet ex PP. et Mysticis. S. Dionysius, c. 1 *de Myst. Th.*, Timotheum suum hortatur, ut pro *maximâ mysticorum spectaculorum exercitatione* id est contemplatione se disponat, ab omni sensibili et discursu, pro possibili, abstinendo. S. Gregorius, in l. *Reg.* ait: « Dum nostro conamine in divinarum rerum meditatione suspendimur, quasi statuti ascensus nostri dies sunt, quia quosdam spiritualis luminis radios intuemur, quosdam nos ipsi nobis ordinamus, ab imo nostræ humanitatis quâdam altitudine sublevamur. Consonat auctor *Scalæ claustr.*, c. 2. 4 et Hugo Victor. *Hom.* 1. in *Eccli.*: « Quodammodo id quod meditatio quærit,

contemplatio invenit. » Et, l. 3. *de Anima*, c. 48 et 49 : « Donec iterum meditatione assurgamus in contemplationem. » Et Richardus Victorin., l. *de Præp. ad contempl.*, c. 87, ait : « Toties ergo Joseph super collum Benjamin fuit, quoties meditatio in contemplationem defluit. » Hunc eundem regularem transitum et ordinarium a meditatione ad quamdam contemplationem agnoscunt S. Joannes a Cruce, in *Ascens. ad mont. Carm.*, l. 2, c. 14; S. Theresia, *Vit.*, c. 14 et *Via perf.*, c. 16 et in *Castell. mans.*, 4, c. 2, docens quod mens meditatione aquam divinæ gratiæ quasi per canales artificiosè aut laboriosè, quasi ex puteo trahit, quam contemplatione mox quasi rota ex rivulo, aut e cælo affluentiore vix adlaborans obtinet. Item S. Salesius, l. 6 *de Amor. Dei*, c. 3, notat : « Meditatio est mater amoris, contemplatio est filia istius. » Et Ludovicus a Ponte, § 10, *Introd. ad suas medit.*, ait : « Ad contemplationem ordinariè non pervenitur, nisi per exercitium frequens meditationum et discursuum. » 3° Ratio desumitur ex S. Thomâ, in 3 d. 34. 9. l. a. 1. Meditatio procedit humano vel theologico discursu adjecta, adeoque modo humano; contemplatio per donum intellectûs, sapientiæ et scientiæ, § 245, *Schol.* 2; § 246, *Schol.* 1, adeoque per modum ultra humanum; cum ergo tam fides, quàm donum intellectûs, sapientiæ et scientiæ juxta leges providentiæ ordinarias omnibus dentur, ut illis ad proficiendum deserviant, non solum meditatio, sed etiam contemplatio ordinaria juxta leges providentiæ ordinarias haberi potest. Deinde S. Bonaventura, in 3, ex 7 *Itin. æter.*, d. 1, docet : « Quod motus et investigatio meditationis imperfectus et minùs utilis permaneret sine termino et quiete contemplationis; cum meditatio terminetur et transeat in contemplationem, tanquam in illud quod perfectius est. » Ergo ad leges ordinarias divinæ providentiæ spectat contemplatio post meditationem, sicuti terminus post viam, finis post medium, modo in hac vitâ possibili, ne providentia in modo operandi regulari minùs provida censeretur.

§ 253.

CONTEMPLATIO EXTRAORDINARIA QUID?

Contemplatio *extraordinaria* est elevatio mentis in Deum per simplicem intuitum ardentissimè affectuosum ex privilegio supra leges ordinariæ providentiæ divinæ in ordine supernaturali.

EXPLICATUR.

SCHOLIUM. Contemplationem extraordinariam explicat Ludovicus a Ponte, § 11. *Introd. ad med.* dicens : « Est alia via extraordinaria quæ amplectitur alios modos extraordinarios orationis, magis supernaturales et speciales, quos vocamus orationem quietis aut silentii, cum suspensionibus, extasibus, raptibus, simul cum figuris extraordinariis veritatum, quæ deteguntur, vel cum solâ ipsarum luce intellectuali : item cum revelationibus et locutionibus internis, et cum aliis modis innumerabilibus, quibus Deus se communicat animabus, et quorum vera regula præscribi non potest, si quidem aliâ regulâ non gaudent quàm magisterio et directione Magistri supremi, docentis de modis hujusmodi, quos vult, et quomodo vult. » Hæc contemplatio extraordinaria cum aliis Mysticis vocari potest. 1° *Infusa*, non hoc sensu, quasi verò ordinaria infusa non esset, sed quòd extraordinaria dispositivè acquiri non possit. Item vocari potest 2° *Passiva* in eodem hoc sensu; et 3° *Habita ex gratiâ*, non quasi ordinaria ex gratiâ non haberetur, sed quia extraordinaria aliquam ex gratiis gratis datis semper comitem habet : quo etiam modo 4° *Supernaturalis* dici potest, maximè in sensu comparativo, quatenus ordinaria est quasi minùs supernaturalis quàm extraordinaria.

§ 254.

CONTEMPLATIO EXTRAORDINARIA DATUR.

Contemplatio extraordinaria datur, et admittenda est. 1° Enim ejus meminit S. Scriptura, *Gen.* II, 21 : *Immisit Dominus Deus soporem in Adam* : Quem extaticum fuisse Patres

communiter asserunt. *Cant. v, 1: Comedite, amici, et bibite, et inebriamini charissimi.* Quod Richardus Victorinus, l. 4 de *Contempl.*, c. 16, de mentis alienatione et excessu seu de contemplatione extraordinariâ explicat: imò in toto Cantico Canticorum supremus gradus contemplationis proponitur, teste Hugone Victorin., *Hom. 1, in Eccles.* Et Joel II, 28: *Effundam spiritum meum super omnem carnem, et prophetabunt filii vestri, somnia somniant, et juvenes vestri visiones videbunt.* Quod impletum *Act. II, 16.* Et patet ex exemplis: sic enim Deus cum Patriarchis et Prophetis sanctis egit, longèque perfectiùs cum Apostolis suis a die Pentecostes, quo a contemplatione ordinariâ ad extraordinariam ascenderunt: qui etiam spiritus nunquam in Ecclesiâ defecit uti ex actis Sanctorum et causis canonizationis eorum apparet. 2° Subscribunt PP. S. Dionysius de Hierotheo, c. 2 de *Div. nom.*, p. 2, testatur, eum partim ab Apostolis, partim studio Scripturarum eruditum fuisse: « Partim etiam diviniore quâdam inspiratione hausit, ista non discendo tantùm, verùm etiam divina patièdo assecutus, necnon eorum, si dictu fas sit, compassione, ad illam, quæ doceri nequit, fidem mysticam atque unionem informatus. » S. Bernardus, l. 5 de *Cons.*, c. ult., pro maximâ contemplatione assignat admirationem majestatis, quæ si cor bene purgatum inveniat, facillè ad superna elevat, « interdum quoque vel per aliquas morulas, stupore et extasi suspensum tenet admirantem. » S. Bonaventura, in *Itinerar. mentis*, c. 7, in exemplar hujus extraordinariæ contemplationis adducit, S. Franciscum, quando in contemplationis excessu transformatus est in crucifixum, et positus est in exemplum perfectæ contemplationis. Videri quoque possunt S. Laurentius Justinianus, *Tr. de Orat. in fin.*, S. Joannes a Cruce, l. 3, *Ascens. in mont. Carm.*, c. 12, S. Theresia, in *Vit.*, c. 18, 19, 20, sub nomine aquæ quartæ cœlitus pluvie, et in *Castell. mans.*, 6. Demum omnes Mystici in hoc conveniunt, dum de raptibus, visionibus etc. contemplationem extraordinariam comitantibus agunt. 2° Ratio sumitur ex S. Thomâ, 2. 2. q. 45 a. 5, ubi docet contemplationem dari omnibus justis non

communem, cujus causa sit gratia gratis data sapientiæ, perficiens donum sapientiæ, quæque non sit ad salutem etiam cum perfectione obtinendam necessaria, et quam Spiritus S. dividit prout vult, quæ est ipsissima contemplatio extraordinaria, et ab aliis etiam gratis gratis datis procedere potest.

ADHORTATIO AD MAGNAM ESTIMATIONEM CONTEMPLATIONIS.

COROLLARIUM. Ex dictis colligitur quantum bonum sit divina contemplatio; si enim intuitu simplici et ardentissimo affectu contemplari et amare Deum, maxima est beatitudo, quæ in hac vitâ haberi potest, si est nobilissima proles virtutum, donorum et gratiarum, aut potius Spiritus S. tum per seipsum, tum per dona sua mentem et cor animæ sanctæ fœcundantis, quodnam bonum majus erit sive honestum, sive utile, sive delectabile, quod illi æquari possit? Hæc est illa speciosa Rachel, pro quâ quatuordecim annis Jacob servire non dubitavit, *Gen. xxix.* Hæc est omne bonum de quo Deus dixit Moysi, *Gen. xxxiii, 19: Et ostendam tibi omne bonum.* Hæc est illa optima pars, de quâ Jesus dixit, *Luc. x, 42: Maria optimam partem elegit, quæ non auferetur ab eâ.* Ubi Richardus, l. 4 de *contempl.*, c. 1, quærit: « Quæ est ista pars optima, quam Maria elegit, nisi vacare et videre, quoniam suavis est Dominus?... Summam itaque Dei sapientiam in carne latitantem, quam oculis carnis videre non poterat, audiendo intelligebat et intelligendo videbat, et in hunc modum sedendo et audiendo summæ veritatis contemplationi vacabat. Hæc est pars, quæ electis et perfectis nunquam aufertur. Hoc sanè negotium, quod nullo fine terminatur; nam veritatis contemplatio in hac vitâ inchoatur, sed in futurâ jugi perpetuitate celebratur. O quàm singularis gratia! o singulariter præferenda! per quam in præsentî sanctificamur et in futuro beatificamur. « Una ergo est theoria, id est contemplatio Dei, » concludit Cassianus, *Collat. xxiii, c. 3: « Cui meritò omnia justificationum merita, universa virtutum studia postponuntur: »* Si nimirum, juxta expositionem Gazæi, cum perfecto amore animam Deo uniat. Proinde impigrè nos ad contemplationem disponere et cum divinâ gratiâ omnia impedimenta removeere et omnes durissimas etiam probationes superare oportet, ut eâ non indigni reddamur. Pugnandum est et plurimis in hoc deserto ærumnis resistendum, si a cœlesti hac mannâ et terrâ promissionis excludi nolimus. Laborandum est per dies et annos pro pulcherrimâ hac Rachele. Lacrymis purganda priùs anima cum Mariâ, ut ad pedes

Domini optimam partem reperiat. Mons laboriosè conscendendus est, sive ut cum Moyse quis Deum contemplari possit : sive ut cum discipulis quis in monte a Christo erudiatur, de modis habendi beatitudinem hic et in futuro; sive ut cum paucis in Christo transfigurato gloriam degustet. «Necesse est, ait S. Greg., l. 18 *mor.*, c. 28, ut spiritus contemplativus mundo priùs moriatur, et mundus sibi moriatur, et ex tunc in æterna ingrediatur et in eis abscondatur.» Et *Hom. 14 in Ezechiel.*: «Contemplativæ etenim vitæ amabilis valde dulcedo est.» Addit S. Thom. contemplationis dulcedinem omnem terrenam voluptatem longè superare et sic rationem adducit: «Quia ergo vita contemplativa præcipuè consistit in contemplatione Dei, ad quem movet charitas, ut dictum est; inde est quòd in vitâ contemplativâ, non solum est delectatio ratione ipsius contemplationis, sed etiam ratione ipsius divini amoris. Et quantum ad utrumque, ejus delectatio omnem humanam delectationem excedit; nam et delectatio spiritualis potior est quàm carnalis, ut suprâ habitum est, cum de passionibus ageretur; et ipse amor, quo ex charitate Deus diligitur, omnem amorem excedit, 2, 2, q. 180, *art. 7.* »

§ 255.

SANCTUM EST AD CONTEMPLATIONEM ASPIRARE.

Cum ergo *contemplatio* tantum bonum sit, sanctum et expediens est omnibus, cum spiritus prudentiâ ad eam *aspicere*. Tales enim affectus nobis exhibet 1° S. Scriptura. *Ps. xxvi, 8*: *Tibi dixit cor meum, exquisivit te facies mea, faciem tuam, Domine, requiram.* *Ps. xlii, 3*: *Emitte lucem tuam, et veritatem tuam: ipsa me deduxerunt, et adduxerunt in montem sanctum tuum, et in tabernacula tua.* *Ps. liv, 7*: *Quis dabit mihi pennas sicut columbæ, et volabo, et requiescam.* *Cant. i, 6*: *Indica mihi, quem diligit anima mea, ubi pascas, ubi cubes in meridie, ne vagari incipiam post greges sodalium tuorum.* *Matth. xi, 28*: *Venite ad me omnes, qui laboratis, et onerati estis, et ego reficiam vos..... et invenietis requiem animabus vestris.* *Apocal. iii, 20*: *Si quis audierit vocem meam, et aperuerit mihi januam, intrabo ad illum et cœnabo cum illo.* In his locis invitantur omnes ad intuitionem, requiem, refec-

tionem et cœnam contemplationis divinæ, ergo ad eam prudenter aspirare, sanctum et expediens est. 2° Probat ex PP. et Myst. S. Gregorius, *Hom. 17, in Ezech.*, ad illud: *Et in vestibulis fenestræ per gyrum intrinsecus*, notat, «quia non solum alta S. Ecclesiæ membra, quæ prominent, habent contemplationis gratiam, sed plerumque hoc donum etiam illa membra percipiunt, quæ etsi jam per desiderium ad summa emicant, tamen adhuc per officium in imis jacent: nisi enim his, qui despecti videntur, omnipotens Deus lumen contemplationis effuderit, fenestræ in vestibulis non fuissent.» Ergo omnibus tam supremæ, quàm infimæ sortis fidelibus contemplatio ut assequibilis proponitur, adeoque ad eam prudenter aspirare licet. Auctor *Scal. claustr.*, c. 3, loquens de animâ meditativâ, docet quomodo contemplationem sitire debeat: «Sed quid faciet? habendi desiderio exæstuat, sed non invenit apud se, quomodo habere possit: et quantò plus inquit, plus sitit; dum apponit meditationem, apponit et dolorem, quia non sentit dulcedinem, quam in cordis munditiâ meditatio esse monstrat, sed non præstat.» Richardus Victorin., l. 5, *de Contempl.*, c. 6, desiderium contemplationis, a devoto desiderio procedere docet, dicens: «Primus mentis excessus fit ex desiderii anxietate et magnitudine devotionis.» 3° Ratio est: expediens, sanctum, imò necessarium est ut omnes ad christianam perfectionem aspirent: sed contemplatio medium est potissimum conducens ad perfectionem, utpote oratio perfectissima; ergo sanctum et expediens est ad eam aspirare: utpote quæ est *unum necessarium* et pars optima. *Luc. x, 42.* Deinde tota perfectio christiana essentialiter in charitate consistit; ergo, cum per contemplationem charitas maximè augetur, ad eam aspirare decet. Denique sanctum et expediens est, omnes aspirare ad contemplationem patriæ. Item ad meditationem magis, magisque perfectam: ergo etiam ad contemplationem viæ, cui illa in patriâ evidens et æterna succedit, et ad quam meditatio tendit, ad eam disponit et sine quâ imperfecta est.

§ 256.

REGULÆ PRO DESIDERIO CONTEMPLATIONIS.

Nihilominus licet ad contemplationem aspirare omnibus sanctè expediat, curandum tamen ut cum *prudentiâ* fiat, pro quâ, ad vitandos errores, sequentes regulæ bene observandæ erunt.

PRIMA: CONTEMPLATIO A DEO PETI POTEST.

Primò. Orare et contemplationem a Deo petere expedit et sanctum est. Probant hoc 1° Omnes textus S. Scripturæ modò allati; quibus accedunt hi, *Sap. vii, 7: Optavi, et datus est mihi sensus, et invocavi, et venit in me spiritus sapientiæ.* Et, *viii, 2: Hanc amavi et exquisivi a juventute meâ.* Et, *I Jac. v: Si quis vestrûm indiget sapentiâ, postulet a Deo, qui dat omnibus affluenter.* 2° Ratio petitur ex D. Thomâ, 2, 2, q. 83, a. 6: « Hoc licet orare, quod licet desiderare: » sed contemplationem desiderare licet. Ergo etiam orare, utpote veram sapientiam et donum optimum. Unde Auctor *Scal. claustr.*, c. 11: ait: « Contemplationis adeptio sine oratione aut rara, aut miraculosa. »

§ 257.

SECUNDA: NON STATIM SED SUO TEMPORE OBTINENDA.

Secundò. Desiderium et petitio contemplationis licet omnibus et semper expediat, non tamen ita illi insistendum, ut quis illam statim impleri postulet, sed pro *futuro tempore*, quo sufficienter ad contemplationem dispositus fuerit. *Primum* patet ab exemplo Salomonis, qui sapientiam contemplationis: *Amavit et exquisivit a juventute suâ.* *Sap. viii, 2.* Et quia om-

nibus pro semper dictum est: *Estote perfecti, sicut et Pater vester cælestis perfectus est.* *Matth. v, 48.* Ideo non solum perfectis, proficientibus, incipientibus, sed etiam peccatoribus eam tanquam medium perfectionis potissimum semper desiderare et petere sanctum est. *Secundum* constat ex eo, quia ex regulâ generali, sapientia contemplationis *non invenitur in terrâ suaviter viventium.* *Job. xxviii, 13.* *Nec habitabit in corpore subdito peccatis.* *Sap. i, 4.* *Nec Deus per contemplationem videri potest, nisi a mundis corde.* *Matth. v, 8.* Ergo temerè quis contemplationem statim sibi a Deo dandam peteret, antequam ad eam debitè esset dispositus.

§ 258.

TERTIA: CONTEMPLATIO SOLUM DE CONGRUO MERERI POTEST.

Tertiò. Quemadmodum contemplationem desiderare ac petere possumus, ita et illam, saltem ordinariam, mereri valemus, non de condigno, sed de congruo. *Primum* ex eo colligitur, tum quia contemplatio etiam ordinaria est gratia supra gratiam, quâ fiunt reliqui actus meritorii qui ad contemplationem præparare possunt: tum quia non est medium omnino necessarium ad bene et perfectè agendum: tum quia non habemus promissionem Dei, contemplationem hoc vel illud faciendi, conferendi: ergo eam de condigno mereri non valemus. *Secundum* ex eo eruitur, quia meritum de congruo exceditur quidem a præmio, nec debetur ex justitiâ, licet quamdam proportionem et congruentiam ob decentiam et liberalitatem præmiantis cum præmio habeat. Ergo sicuti quis primam gratiam habitualement de congruo mereri potest, ita et gratiam contemplationis. Unde auctor *Scal. claustr.*, inter opera S. Bernardi, ait: « Nec hoc peto, Domine, propter merita mea, sed pro tuâ misericordiâ; fateor enim, quia indigna et peccatrix sum: sed catelli edunt de micis, quæ cadunt de mensâ dominorum suorum. »

§ 259.

QUARTA: ASPIRATIO AD CONTEMPLATIONEM A DIVINA VOCATIONE INCIPIAT.

Quartò. Semper requiritur ut aspiratio ad contemplationem incipiat a vocatione Dei, 1° generali et omnibus facta: *Vacate et videte etc., Venite ad me omnes etc. Si quis audierit vocem meam etc.* ut nimirum incipiant sese disponere ad habendam aliquando, si Deo placuerit, contemplationem; 2° A vocatione iteratâ et magis speciali, ut qui jam bene cœperunt, in sese disponendo magis proficiant: et 3° a vocatione novâ et specialissimâ, ut, qui multum profecerunt, ad contemplationem proximè obtinendam perficiantur; juxta illud, *Cant. II, 10: Surge, propera, amica mea, columba mea, formosa mea, et veni.* Et, *Apoc. IV, 1: Et vox prima, quam audivi... dicens: Ascende huc.* Si enim ad omne opus bonum requiritur vocatio et divina inspiratio, multò magis ad divinam contemplationem requiretur: sicuti etiam ad perfectionem christianam in genere præcedit vocatio omnibus facta: *Estote perfecti etc.* et tamen specialis vocatio reservatur pro speciali perfectione. *Matth XIX, 21: Si vis perfectus esse, vade, vende quæ habes... et sequere me.*

§ 260.

QUINTA: CONTEMPLATIO EXTRAORDINARIA PER SE NON EST PETENDA.

Quintò. Contemplatio extraordinaria cum suis favoribus, raptuum, visionum etc. per se loquendo non est desideranda, nec a Deo petenda, sed ad summum per accidens et rarò, quando impulsus Dei extraordinarius ad hoc impellit. Ratio primi est, quia gratiæ gratis datæ per se non sanctificant et sine illis potest dari tota sanctitatis perfectio, et vanæ gloriæ,

curiositatis et illusionis etc. vitiis, etiam in perfectis, nisi sint extrèmè humiles, ansam præbere possunt: unde etiam ejusmodi favores in S. Scripturâ non narrantur facti Prophetis et Apostolis petentibus, sed nihil tale cogitantibus. Ratio secundi est: quia gratiæ gratis datæ ex voluntate Dei ad charitatem Dei et proximi exercendam conducere possunt, quatenus quis per ejusmodi visiones, revelationes etc. ad ardentiorum Dei amorem et benefaciendum proximis excitari potest: unde etiam Moyses, *Exod. xxxiii, 13*, oravit: *Ostende mihi faciem tuam.* Et, *18: Ostende mihi gloriam tuam.* Et Samuel, *I Reg. III, 9: Loquere, Domine, quia audit servus tuus.* Et gratia curationum, et signorum ab Apostolis et aliis Sanctis non nisi præmissâ oratione communiter exercebatur.

§ 261.

SEXTA: CONTEMPLATIO SOLUM SUB CONDITIONE PETENDA EST.

Sextò. Contemplatio tum ordinaria, tum extraordinaria, conformiter etiam ad datas hucusque regulas, solum desideranda et petenda est, sub tacitâ vel expressâ conditione, si petenti expedit. Nam contemplatio extraordinaria non nisi rarò expedit et sine speciali divino instinctu non est petenda: ordinaria verò etiam sæpe non expedit, vel ex defectu dispositionis subjecti, vel ob alios fines divinæ providentiæ notos, et non est gratia ad perfectionem necessaria, ad quam gradatim semper aspirandum est.

SOLVUNTUR OBJECTIONES.

SCHOLIUM. Meditativi nullam rationem contemplationis haberi volunt, eamque tanquam modum orandi nulli necessarium, nec factibilem, nec convenientem rejiciunt. Unde contra dicta obijciunt. 1° *Prov. xxv, 27*, dicitur: *Qui scrutator est majestatis, opprimetur a gloriâ.* *Eccli. III, 22: Altiora te ne quæsieris.* *Luc.*

xiv, 10: *Cum vocatus fueris, vade, recumbe in novissimo loco.* Ergo ad contemplationem non est aspirandum. *Resp.* Hæc omnia solum probant, non sine cautelis et regulis a nobis præscriptis, ad contemplationem aspirandum esse, scilicet, non ex curiositate, ne quis opprimatur, non sine nutu et vocatione Dei, sine quâ in loco novissimo orationis vocalis et mentalis recumbere oportet. 2° Videtur esse tentatio Dei, constituere se in silentio contemplationis, ut Deus homini loquatur, dum ipse homo per meditationem discurrendo potest loqui ad Deum. *Resp.* Temeritas utique foret, si quis sine ullo indicio et spe, quod Deus illi in silentio loqui vellet, vocem ejus exspectaret: secus vero si vehementia indicia adsint et anima sit bene disposita, ubi inurbana temeritas foret, verbum summi Regis rusticâ propriâ locutione abrumpere. 3° Via contemplationis multis periculis est exposita, vanam gloriam facillè instillat, gulam spiritualium deliciarum excitat, ad vitæ activæ, obedientiæ et officii divini exercitia vix apta est, contemptum erga alios non contemplativos generat, meditationis viam veluti alphabetariam despiciere facit. *Resp.* Hæc pericula et vitia solum ex abusu contemplationis, non verò ex debito ejus usu imminent, dum scilicet anima sine divinâ vocatione, non bene purgata et adhuc sordida ausu spontaneo se contemplationi introducit; cum e contra contemplatio per se ad majorem cogitationem et amorem Dei, humilitatem et alias virtutes excitet. 4° Cum contemplatio animam perfectam prærequirat, ad quid contemplatione opus est? *Resp.* Aliqua quidem perfectio prærequiritur, sed hoc non obstat quominus anima per contemplationem in perfectione ulterius semper crescere possit. 5° Saltem frustra doctrinâ de contemplatione traditur: tum quia ejus proprium est, non doceri ab hominibus, sed a Deo; non arte, sed experientiâ: tum quia ad summum soli contemplativi a Deo edocti ex propriâ experientiâ eam edocere possunt, unde etiam præcipui Ascetæ de illâ nihil in suis libris tractant. *Resp.* Ad hoc argumentum patet responsio ex dictis, § 4, ubi vidimus quomodo propria experientia ad Theologiam mysticam requiratur, et quomodo illa non soli experientiæ relinquenda sit. Quod si aliquibus præcipuis Ascetis a doctrinâ contemplationis abstinere placuit, utpote doctrinæ omnibus communi intentis, quâ rite observatâ, si Deo placeat, ad contemplationem cum ejus gratiâ elevari poterunt, iidem tamen agnoverunt, apud alios directionem harum animarum quærendam esse, de quâ etiam varii Auctores scripserunt.

§ 262.

CONTEMPLATIO OMNIBUS, PRO SEMPER EXCLUSA
MEDITATIONE, NON EXPEDIT.

Licet autem desiderium contemplationis sanctum sit, non tamen expedit, sed summè periculosum est vel etiam erroneum, ad *contemplationem omnes et pro semper* practicandam *conari*, cum exclusione meditationis; sed meditatio cum prudentiâ spiritûs ad contemplationem disponere, eamque supplere debet. Probatur 1° ex S. Scripturâ, in quâ meditatio potissimum omnibus generatim commendatur, uti liquet ex textibus alibi adductis. Ergo meditatio malè, ut nimis imperfecta, magis impeditiva quàm utilis et statim pro contemplatione relinquenda asseritur et contemnitur; 2° Patet ex PP. meditationem commendantibus: quibus accedit S. Thomas, in 3, d. 35, q. 1. quæstiun. 2, docens: « Vita contemplativa principaliter in operatione intellectûs consistit et hoc ipsum nomen contemplationis importat: utitur tamen inquisitione rationis contemplativus, ut deveniat ad visionem contemplationis. Ergo ad contemplationem inquisitio rationis, seu meditatio disponit, adeoque malè rejicitur. S. Bonaventura, in 2 *Itiner. æter.*, d. 6, quærens: « Qualiter spiritus noster in itinere studiosæ meditationis intrinsecum secretum, æternum manerium Domini Jesu ingredi conatur » postquam modum, per meditationem a temporalibus mentem abstrahendi, docuerat, concludit: « Ecce jam studiosa mentis meditatio in tantum se exercuit et perfecit, quod in contemplationem transivit. » Gerson, *Tr. de Medit. cons.* 7, ait: « Dum recogito quod absque meditationis exercitio nullus, secluso miraculo Dei speciali, ad perfectionem contemplationis dirigitur aut pervenit, nullus ad rectissimam christianæ religionis normam attingit, imò vix se componit: audeo zelans sanctæ meditationis studium suadere. » Et Blossius, in *Spec. spir.*, c. 11, notat, non omnes adhuc spirituales admitti ad contempla-

tionem; et eximios etiam contemplativos indigere aliquoties redire ad meditationem. S. Joannes a Cruce, cujus auctoritate aliqui abuti volebant, *Opusc. de flam. amor. cant.* III, 3, in incipientibus meditationem, ceu dispositionem ad contemplationem expressè requirit. Et, in *Ascens. ad mont.*, l. 2, c. 15, docet proficientes nunc meditatione, nunc contemplatione pro variâ spiritûs dispositione uti debere. Et, c. 32, etiam perfectis suadet, ut quandoque meditationibus utantur. Denique S. Theresia, in *Via perf.*, c. 16, occurrit filiabus suis, quæ de solâ contemplatione instrui volebant, et ait, gratiùs sibi futurum agere de meditatione, tanquam omnibus proficiuâ, etsi adhuc virtutibus careant, cum e contra contemplatio magnas virtutes et dispositiones prærequirat; et pergit: « quæ si nolitis audire, nec operari, manete in vestrà oratione mentali per totam vitam. Hoc vobis et quibuscumque tale bonum contemplationis optantibus pro certo assero, nec me falli opinor; loquor enim edocta experimento, cum id ipsum per annos viginti habere contenderim, quod nisi ea præmittenda faciatis, non pervenietis ad veram contemplationem. » 3° Ratio est 1° quia meditatio est homini discursivo connaturalior quàm contemplatio per simplicem intuitum, qui magis angelis competit et quem ex propriâ electione sequi præsumptio foret; 2° Via meditationis sola ad incipiendam, promovendam et finiendam perfectionem sufficit, nec promissio de contemplatione nobis a Deo facta est; ergo ad se movendum nonnisi temerè ab homine expectatur; 3° Quia aliàs periculum foret incidendi in errores Molinos.

§ 265.

REGULÆ PRO USU MEDITATIONIS AD CONTEMPLATIONEM.

Dictum est, § 259, quòd cum prudentiâ spiritûs meditatio ad contemplationem disponere, eamque supplere debeat. Pro quo sequentes *regulæ* servire poterunt.

PRIMA : MEDITATIO DISPONERE DEBET AD CONTEMPLATIONEM.

Primò. Meditatio non est præmittenda contemplationi, ut causa, quia cum sit ordinis inferioris, et contemplatio sit donum Dei indebitum, meditatio in contemplationem per se influere nequit. Nihilominus meditatio contemplationi ut dispositio præmittenda est, quia decet ut donum excellens contemplationis, nonnisi animæ per meditationem congruenter præparatæ conferatur. Id quod Hugo Victorinus, *Hom. 1, in Ecc.*, exemplo ignis e viridi ligno excitati demonstrat.

§ 264.

SECUNDA : MEDITATIO SUPPLERE DEBET CONTEMPLATIONEM.

Secundò. Meditatio potest quodammodo debetque *supplere* contemplationem, quando ex fine probationis et alio, soli Deo noto, etiam præditus dono contemplationis usu illius ad tempus suspenditur. Nam sæpe etiam animæ bene dispositæ et contemplativæ probantur ariditatibus, ita ut vix orare, multòque minùs quietè contemplari possint: ubi se in quantum possunt cum exercitio virtutum, lectione, oratione vocali et mentali juvare debent, uti observat Richardus Victorinus, l. 3 de *Contempl.*, c. 17, dicens: « Debet itaque animus, qui ejusmodi est, propriis meditationibus cordis in se exultationem reparare. » Et S. Laurentius Justinianus, de *Discr. prof.*, c. 18, ait: « Tamdiu in hoc amoris tripudio, scilicet contemplatione, immorandum est, quamdiu perseverat affectus; quo deficiente aut tepescente ad interposita meditationis studia sedendum est.